

...da občutim v sebi
le eno veličast vesoljstva tihega:
Rast.

(Srečko Kosovel, Prerojenje)

MLADI PEVCI V RIMU

Mladinski zbor Glasbene matice, ki ga od leta 1974 vodi dirigent Stojan Kuret, nas je že večkrat prijetno presenetil s svojimi uspehi. V dneh od 7. do 11. decembra je gostoval v Rimu, kjer je imel več nastopov — pel je tudi med svečano službo božjo v cerkvi sv. Petra na praznik 8. decembra — in se udeležil sprejema pri predsedniku republike Pertiniju. Ob tej priliki smo zaprosili dirigenta za krajši intervju.

Vsi, ki smo sledili poročilom iz Rima, smo se na tihem spraševali, kako je prišlo od tega izrednega gostovanja.

Že nekaj let gojimo prijateljske stike z rimskim zborom Aureliano, ki ga vodi gospa Bruna Valenti Liguori. Njihovo vabilo, naj jih obiščemo v Rimu, smo z veseljem sprejeli. Že dva meseca se namreč posvečamo snemanju za radio, kar zahteva veliko truda, ne da-

Božič med bori

Kaj, kje, kako? Saj sem vendar sam in ni nikogar ne tu ne tam, ne človeka ne luči. Nikogar. Nikogar.

Sam.

Odprl sem okno: nikjer ni snega. Ne na gmajni ne v poljih ne v hribih. In vendar je božič.

Luči so po hišah, v hišah ljudje — samo jaz sem sam. Le siva cesta je sama in črno drevo.

Vračal sem se nekoč. Tudi takrat so bile luči povsod, le v eni hiši je ni bilo.

Danes sva z lučjo samà.

Odprl sem okno. Zvezde, drobne in zlate, bežijo v prijaznem smehljaju preko polja.

Ah, tam je temno pri borih. Ah, tam je tiho. Tam luč in tema, zvezde in noč, sveta tišina. Tam je božič nocoj. — Ali kaj strmite?

(Srečko Kosovel, Pesmi v prozi)

je pa takojšnjega zadoščenja. Otroci so vajeni peti pred občinstvom, taki nastopi so najboljša spodbuda zanje. Zato je bilo rimsko vabilo kot nalašč za naš zbor.

Organizirali so nam tri nastope v dvoranh v mestnem središču. Pouda-

ril bi, da smo nastopili tudi na neki srednji šoli. Tu smo se predstavili z Merkuševimi Otroškimi pesmimi. Rim-ska založba Pro musica studium ima v načrtu izdajo priredb ljudskih pesmi. Gre za niz pedagoških izdaj za obvez-

(Dalje na naslednji strani)

Mladinski zbor Glasbene matice, ki ga vodi Stojan Kuret, je v prvi polovici decembra gostoval v Rimu

Mlad slovenski katoličan pod povečevalnim steklom

Vsak bralec našega lista lahko ugotavlja, da se problematika, ki jo obravnava Rast, suče ob najrazličnejših temah. Tokrat bi radi pogledali v udeleževanje in dejavnost mladega slovenskega katoličana. Pogovarjali smo se s Petrom Močnikom. Zaradi kočljivih vprašanj in težave, da bi vse skrčili v en sam intervju, bomo pogovor objavili v dveh delih.

Vpr.: Peter, bi se nam lahko predstavil?

Odg.: Sem mlad slovenski katoličan, študent prava, od leta 1979 sem član Škofijskega pastoralnega sveta — ŠPS — in od letos podpredsednik Škofijske komisije za mladinsko pastoralno — ŠKZMP —, v kateri delujem sicer že nekaj let.

Vpr.: Omenil si ŠPS in ŠKZMP, bi nam na kratko orisal, kaj sta pravzaprav ti dve ustanovi?

Odg.: ŠPS je posvetovalni organ krajevnih Cerkve, ki je izvoljen za triletno obdobje; sestavljajo ga laiki, duhovniki, redovniki/ce, predseduje mu škof. ŠKZMP je neke vrste izvršni odbor, njegovi člani so sami mladi — Italijani in Slovenci — nekaj je tudi duhovnih vodij. Ta odbor se zanima za mladinsko

pastoralo, to pomeni za aktivno delovanje mladih kristjanov v družbi. Na žalost se o teh pobudah in o vlogi, ki jo odigravajo, bolj malo ve.

Vpr.: Začrtaj nam tipičnega slovenskega in italijanskega - tržaškega katoličana in njuno delovanje v družbi.

Odg.: Najbolje bo, če ju pogledamo v primerjalni luči. Italijanski katoličan ima tako rekoč krit hrbet, čuti se varnega, čeprav predstavlja v tržaški, recimo »laični« družbi, manjšinski element. Slovenski katoličan predstavlja manjšino v manjšini, prepuščen je samemu sebi, ker nima za seboj širše organizirane skupnosti. Krajevna tržaška Cerkve je slovenske vernike že od nekdaj potiskala v ozadje, če jih ravno že ne tlačila. Šele s prihodom msgr. Cocolina so se stvari nekoliko izboljšale; situacija se je občutno spremenila z nastopom msgr. Bellomija — srečanje Kristjani iz oči v oči l. 1978. Italijani imajo svoje skupine po vseh župnijah, še posebno v mestu. Slovenci si kaj takega še ne moremo privoščiti; v mestu smo preveč razpršeni, na vaseh pa vlada vzdušje nestrpnosti med katoliškim in »nevernim« krogom, ki je sad predvsem predsodkov, neinformiranoosti, neznačajnosti z obeh strani.

Vpr.: Stiki med slovenskimi in italijanskimi katoličani — kaj je bilo storjeno v tej smeri?

Odg.: Glede starejših generacij bi medsebojne stike lahko skrčili v dve značilnosti: Italijani »vidijo« Slovence v ŠPS, nekateri se potrudijo, da imajo osebne stike; drugih, širših stikov pa ni. In to predvsem zaradi mentalitete, ki jim jo je Cerkve vcepljala v glavo: nacionalizem in nestrpnost vodilnih krogov tržaške Cerkve, ki se je prenašala na vernike — to so bili t.i. »santinovci«.

Mlajši krogi dihajo strpnejši zrak in skušajo spoznavati slovensko katoliško stvarnost, ki se zavedali, da nismo vsi »slavo - komunisti«. Prvo širše srečanje je bilo aprila letos. Znano je kot akcija MLADI '83, ki jo je organizirala ŠKZMP. Akcija je zasledovala dva cilja: poglobljanje verskega prepričanja preko molitve, in konkretno delo v javnosti, kajti delovanje v družbi lahko nastopi le takrat, ko je človek trden v svojem prepričanju. Dogaja pa se, da ostaja kristjan glede tega površinski in pasiven. Često je temu vzrok strah pred tem, da si je treba »umazati roke«, se pravi izpostavljati se in zagovarjati lastno stališče. To velja še posebno za

Mladi pevci v Rimu

no šolo. Doslej so izšle furlanske pesmi, druge na vrsti pa so ljudske pesmi Slovencev v Italiji. V kratkem bi morale iziti. Zanimivo je, da se je za ložba najprej obrnila na manjšino, ker smo v tem »na boljšem«, sledile bodo druge dežele.

Največji odmev je imel nastop v cerkvi sv. Petra in pa srečanje s predsednikom Pertinijem ...

Pertiniju so pisali otroci sami, nato je šlo pismo svojo uradno pot. Predsednik nas je presenetil s svojim nastopom. Takoj v začetku je ob navzočnosti številnih otrok iz vse Italije povabil zbor, da zapoje. Tako smo mu poklonili Vrabčevu Zdravljico. Pertiniju so otroci postavili nekaj vprašanj v zvezi z globalno zaščito in z javnim priznanjem Glasbene matice. Zbor je spremljala delegacija naše ustanove (predsednik GM Adrijan Semen, ravnatelj šole Sveto Grgič in tajnik Miran Kuret), ki je izročila predsedniku spomenico z bistvenimi podatki o šoli in naših zahtevah. Prisotna je bila tudi senatorka Jelka Gerbec.

Vaše srečanje s predsednikom Pertinijem je preseglo okvire pevskega na-

stopanja in preraslo, o tem ni dvoma, v pomemben politični korak. Zanima me, kako ste to doživljali Vi.

Gre za velik dogodek. Štirje nastopi v treh dneh, sprejem na Kvirinalu, snemanje za vatikanski radio, bilo je tudi naporno, a otroci so zdržali prav do konca. Zaslužijo si pohvalo. Nagrada zanje pa je bila ravno zavest, da so, tako upamo, v prvi osebi nekaj doprinesli k reševanju problemov naše ustanove in mogoče tudi sprožili kak premik v zvezi z globalno zaščito.

Povrniva se k nastopu v cerkvi sv. Petra.

Profesor Merkù nas je spremljal na gostovanju in napovedoval pri nastopih. Svoje priredbe pesmi je predstavil s strokovno razlago o lastnostih in namenu posameznih skladb.

Stopil je v stik z mons. Pablom Colinom, ki je odgovoren za glasbo v baziliki sv. Petra, kadar papež ne mašuje. Predlagal nam je, da bi peli pri svečani maši. Tako je naš zbor pel na častnem mestu in to celo mašo (odločili smo se za Gallusove, Brittnove, Ravellove in skladbe neznanih čeških avtorjev). Ker je mons. Colino Bask, je

posebno občutljiv za našo narodnostno problematiko, tako da je bila slovenščina zastopana tudi pri bogoslužju, prof. Merkù je namreč spregovoril v slovenščini ob izrekanju prošenj.

Navdušenje otrok — poslušalo nas je 10.000 ljudi, ki so nam na koncu v cerkvi celo ploskali, nato pa nas z zanimanjem ogovarjali in spraševali, kdo smo — je bilo nepopisno.

Nastop je tudi spodbudil patra Pavla Leskovca, ki je odgovoren za slovenske oddaje vatikanskega radia, da nam je dal na razpolago studio za snemanje za te oddaje. Uspeh je torej rodil nov uspeh. Naj dodam, da nam je čestital tudi papežev ceremonier.

Tvoje besede in navdušenje otrok ne potrebujejo pripomb ...

S tega mesta bi se rad še enkrat zahvalil vsem, ki so pri gostovanju sodelovali, mislim tu na Odbor staršev in na tiste, ki so pomagali v Trstu.

Ker jih nisem prej omenil, naj zdaj poudarim doprinos organista Huberta Berganta in flavtistke Erike Slame ter pomoč gospe Patricije Hmeljak in Savine Cibic, ki sta nas spremljali na tem napornem, a zadoščenju polnem podvigu.

Zapisala Magda Jevnikar

Slovence, temu zgovoren dokaz je bil skromen odziv na tej pobudi.

Drugo srečanje, ki bi ga omenil, je bilo v Sappadi septembra letos, organizirano je bilo za voditelje verskih skupin, ki jih v slovenskem krogu nimamo, zato tudi ni bilo slovenskih predstavnikov. Nasprotno je bil odmev v italijanski javnosti zelo pozitiven, posebno glede prvega srečanja, saj so smernice in ugotovitve, ki so prišle takrat na dan, neposredno vplivale na zadnji dokument tržaške Cerkve: Naša Cerkev v službi tržaškega mesta.

Vpr.: Bi nam orisal glavne poteze gornjega dokumenta?

Odg.: To je v bistvu navodilo, kako naj se tržaški kristjan udejstvuje na vseh družbeno - političnih poljih glede na realno tržaško stvarnost. Povedal bi, da je to edinstveni dokument v našem mestu, ki ga je vsa javnost pozitivno ocenila. Nekaj nevšečnosti je prišlo na dan pri slovenskem prevodu. Prevod naj bi izšel istočasno z originalom — na praznik Sv. Justa, na razpolago je bilo le nekaj dni, saj je pastoralni svet odobril dokument v zadnji polovici oktobra. Da je dokument v slovensčini sploh izšel, se smemo zahvaliti mlajšim članom pastoralnega sveta, ki so s pomočjo dveh starejših in bolj izkušenih mož, v nekaj dneh pripravili prevod. Zdi se mi, da je izredne važnosti tje dejstvo, da je dokument zagledal luč tudi v naši besedi, kljub temu, da prevod tu pa tam ne zveni ravno slovensko.

Vpr.: Škofov odnos do mladih?

Odg.: Škof vidi v mladih pravo gonilno silo bodočega verskega življenja v našem mestu, oni predstavljajo rojstvo in upanje nove mentalitete, zato brezpogojno goji vsak stik z njimi.

Vpr.: Kako gledaš na slovenske verske organizacije in združenja?

Odg.: Pomudil bi se pri Duhovski zvezi, ki združuje slovenske duhovnike in bi morala biti središče, od koder bi vel veter prenavljanja dušnopastirske službe. V resnici pa te naloge večkrat ne izpolnjuje, ker imajo duhovniki različne odnose do realnosti in ne znajo sestaviti skupne govorice. — Namesto **skupnega** svetoletnega romanja v Rim, bomo Slovenci in Italijani šli v večno mesto vsak po svoji poti.

Vpr.: Nisi omenil skavtske organizacije, ki res da ni verska organizacija, a se ukvarja tudi z versko rastjo svojih članov.

Odg.: Skavtska organizacija je postala množična, in to je dobro, ker je edina slovenska mladinska katoliška organizacija. Stvar je v tem, da poleg nje nimamo verskih skupin po župnijah. Potrebovali bi ljudi, ki bi se skoraj izključno posvečali pastoralni dejavnosti, skavti pa imajo ogromno drugih zanimanj. Dokler ne bomo dosegli takih kadrov, bo učinkovitejša organizacija našega dela nemogoča.

S tem zaključujemo prvi del pogovora, v katerem smo razčlenili krščansko dejavnost Slovencev in Italijanov v Trstu.

Vloga skavtske organizacije

Na tradicionalnem skavtskem srečanju na Opčinah ob začetku delovnega leta je Marjan Jevnikar, stegovodja 2. skupine, prispeval referat z naslovom »Vloga skavtske organizacije v našem prostoru«. Čeprav je bil referat že objavljen v skavtskem glasilu »Jambor«, ponatiskujemo tu njegove glavne odlomke, ker se nam zdi, da je zanimiv za širšo slovensko javnost. Skavtska organizacija se je namreč v zamejstvu tako razširila in uveljavila, da je naloge vseh, posebno pa še mladih, da se soočimo z njenim programom. Pa tudi skavti se morajo neprestano odpirati navzven. V tem je zanimivost te razprave, ki lahko vnese nekoliko jasnosti pri obravnavanju tega včasih kočljivega problema.

... Če pogledamo v telefonski imenik pod geslom ASSOCIAZIONE, dobimo kar 90 imen. In to so samo tista združenja, ki imajo besedo »associazione« na prvem mestu svojega naslova. Veliko je torej število ljudi, ki se zbirajo in združujejo svoje napore in delajo za skupne cilje.

Tudi skavti imamo svoje cilje kot posamezniki in kot organizacija. Tu si bomo ogledali cilje in odgovornosti organizacije, ki so nekaj drugega kot pa sama vsota naših osebnih ciljev in naših odgovornosti.

Vsem je jasno, da je vloga naše organizacije nekaj posebnega, saj so posebne razmere, v katerih živimo. Samo delno jo lahko primerjamo z vlogo, ki jo imajo skavtske organizacije drugod. Izjema so goriški bratje in sestre, ki so v podobnem položaju, kot smo mi. Razlika je v tem, da smo del narodne manjšine in da nas je zamejskih Slovencev malo. Biti narodna manjšina nam nalaga dodatne odgovornosti v vsakdanji bitki za narodni obstoj; dejstvo, da nas je malo, pa omeni, da je tudi organizacij sorazmerno malo in da zato moramo večkrat opraviti delo, ki bi bilo v normalnih pogojih razdeljeno med več organizacijami ...

Kaj si naša zamejska stvarnost pričakuje od naše organizacije? Kakšne so odgovornosti organizacije? Prvi člen skavtskih pravil pravi, da ima naša organizacija za »cilj duhovno, duševno in telesno rast članov v skladne osebnosti, dosledne katoličane, zavedne Slovence, poštene državljane in odgovorne člane skavtske organizacije«. Tako pravila. Naše področje je torej vzgoja — vzgoja celega človeka. Iz naših vrst morajo izhajati značajni in vsestransko aktivni fantje in dekleta, ljudje, ki se zanimajo za vse, kar se dogaja v njihovi okolici, in ki posežejo v dogajanje. Če tega ne dosežemo, če roverji in popotnice odnesemo samo lepe spomine na družbo in na taborjenja in ne damo iz sebe ničesar, ni organizacija izpolnila svojega glavnega cilja.

Duhovnost. Mislim, da ni potrebno posebej poudarjati, da ima v skavtizmu vera važno mesto. V t.i. konfesio-

nalnih skavtskih organizacijah, kot je tudi naša, ima celo prvenstveno mesto. To je temelj, od katerega gradimo dalje. Vera daje najgloblji smisel našemu delovanju, saj se trudimo, da bi izpolnjevali Njegovo voljo ... To vrednoto skuša organizacija posredovati svojim članom preko duhovnih vodij in voditeljev. Važnosti tega poslanstva se zavemo, če pomislimo, da ni mnogo prilik, da bi mladina tudi drugje razvijala svojo duhovnost. Dobro vemo, kaj daje šola. V nekaterih primerih daje družina. V župniji se ponavlja vse konča z birmo. Potrebne bi bile verske skupine, ki bi nadaljevale z začetim delom. Teh pa trenutno ni. Drugačno je stanje pri Italijanih, ki sicer ni idealno, vendar obstajajo razne organizacije in skupine, ki delajo na tem področju. Na srečanju MLADI 83, ki je bilo v Trstu 9. in 10. aprila letos, so bile zastopane sledeče skupine ali organizacije: 1. Parrocchia S.M. Maggiore, 2. Movimento GEN, 3. FUCI, 4. Parr. Gesù Divino Operaio, 5. CVX, 6. CL, 7. MIR, 8. CTG, 9. Società S. Vincenzo, 10. Gioventù Aclista, 11. Comunità S. Martino, 12. Mani tese, 13. Parr. B.V. delle Grazie, 14. Centro Missionario Diocesano, 15. Villaggio sereno, 16. Azione Cattolica, 17. Scout d'Europa, 18. AVO in edina slovenska SZSO.

Drug primer: Sappada, 11. do 14. septembra letos. Tu se je zbralo 120 ljudi, od teh 80 mladih, v predstavnishvu vseh skupin, ki se v tržaški škofiji ukvarjajo z mladinsko pastoralno, tj. z delom za versko rast mladine v sodobnem in zrelem katoliškem duhu. Prisoten je bil en Slovenec — Peter Močnik.

Kaže torej, da smo edina mladinska slovenska organizacija, ki lahko zastopa mlade Slovence v Tržaškem verskem občestvu. Česar mi ne naredimo, tega nobena druga organizacija ne naredi. Podobno se dogaja v samo slovenskem prostoru ...

Narodna zavest. Tudi ta je ena izmed vrednot skavtizma, našega prav gotovo v večji meri kot pri drugih skavtskih organizacijah. V boju za to vrednoto na srečo nismo sami, zanje se borijo vse slovenske mladinske organizacije ... Vendar vsi skupaj nismo dovolj uspešni in še vedno manjšina izgublja na številu. Naša organizacija mora storiti še več, kot dela zdaj.

Rad bi se ustavil še pri stikih z italijansko mladino. Dejstvo je, da je obstoj manjšine odvisen od nas samih in od naše volje do življenja. Jasno pa ni vseeno, kakšen odnos ima večina do manjšine ... Upam si reči, da je trenutno odnos mladih Italijanov do Slovencev bolj odprt, kot je bil prejšnja leta. Pametno je zato izkoristiti to dobro voljo z italijanske strani in izrabiti vsako priliko, da nas spoznajo. Med mladimi se da kaj premakniti, če se sploh premakniti da. Zaradi tega je bi-

(Dalje na naslednji strani)

VLOGA SKAVTSKE ORGANIZACIJE

lo na primer srečanje s klanom AGE SCI zelo koristno. Splošnim pozitivnim ocenam o srečanju bi dodal opazko, in sicer, da se je na srečanju pojavila nevarnost, da nas italijanski vrstniki prepričajo, da ni med Italijani in Slovenci nobenih problemov in da vse težave nastajajo zaradi nekaterih prenapetosti na obeh straneh...

Politika. Nekaj besed o tem področju, ki se ga radi izogibamo. Nismo vezani na nobeno politično stranko (člen 3 skavtskega statuta). Politična izbira je zato stvar vsakega posameznika, ne pa organizacije. Tega načela se je organizacija strogo držala in takrat, ko je bilo nejasno, ali neka odločitev sega na politično področje ali ne, smo se vzdržali. Zadnji tak primer je bil npr. referendum za splav, ko se naša organizacija ni izrekla. Pred politiko se torej vedno umaknemo, paziti pa moramo, da bodo iz naših vrst izhajali aktivni člani družbe, taki, ki se bodo zanimali za politične in socialne probleme. Politični delavci so izredno potrebni naši narodni skupnosti, saj živimo v državi, kjer o svoji usodi odločajo državljani sami in to preko strank, ne pa kakšni generali ali skupina oblastnikov. Politično delo v pravem pomenu besede prepustimo mladinskim sekcijam političnih strank, z naše strani pa moramo odpravljati med mladimi zelo razširjeno mnenje, da se s politiko ni vredno ukvarjati.

Druga vloga organizacije bi lahko bila zmanjševati politične nestrpnosti znotraj narodne manjšine, konkretno med mladimi. Upam, da ne posplošujem preveč, če rečem, da se zamejci delimo politično na dva tabora. Ločevanje duhov je bilo zelo ostro še pred nekaj leti, trenutno vlada nekoliko boljše vzdušje. Pred leti smo v naši organizaciji veliko razpravljali, kam spada. Prevladalo je mnenje, da smo nevtralni, da smo v sredini, kajti nimamo pravice vsiljevati članstvu določenih političnih izbir. Posledica te naše odločitve je npr. dejstvo, da nismo vsto-

pili v Svet slovenskih organizacij (v drugem taboru je SKGZ), kamor smo bili povabljeni, da vstopimo.

Da smo na pravi poti, priča dejstvo, da smo številni, da torej stopajo v organizacijo tudi taki, ki bi sicer vanjo ne zašli. Pri tem zadnjem dejstvu pa se vsiljuje bojazen, da mnogi postanejo skavti samo zaradi družbe ali zaradi drugačne vrste discipline, kot je npr. pri tabornikih. Taki člani bi bili po mojem slabo spričevalo za organizacijo. Poudariti je še treba, da smo v svojo nevtralnost prepričani mi, ni pa rečeno, da so to tudi drugi. Kljub današnjemu strpnemu političnemu ozračju je npr. prostor, ki ga je Primorski dnevnik posvetil obletnici SZSO, precej drugačen od onega, ki ga je posvetil obletnici RMV. In še bi lahko naštevali.

Ker sem že omenil tabornike, še nekaj o njih. RMV je včlanjen v SKGZ. Dalje, če bi RMV presadili v SR Slovenijo, bi tabornikom ne bilo treba spremeniti svojega delovanja niti za piko, če pa bi presadili SZSO, bi jo oblast v trenutku razpustila. Iz vsega tega sledi, da so med RMV in SZSO še kar velike razlike. Sicer pa mislim, da je za manjšino pozitivno, da obstajata vzporedno dve mladinski organizaciji, kot so skavti in taborniki, če seveda to privede do zdravega tekmovanja in ne do metanja polen pod noge.

Delo v korist družbe. Roverjev in popotnic nas bo nad sto... in imamo kot geslo SLUŽITI. Veliko energije se zopet vrača v organizacijo v obliki vodenja, mnogo energij pa je še na razpolago. Družba upravičeno pričakuje mnogo od organizacije, ki ima tak potencial. Neštete so prilike, ko bi se klan moral izkazati, priznati pa moramo, da smo jih prevečkrat zatajili... In vendar bi se spodobilo, da bi imela naša organizacija nekaj več smisla za »službo«, prostovoljno delo, civilno zaščito. Če mi ne premoremo ekipe, ki bi se posvetila temu delovanju, kdo naj jo premore? Morda kak kljub ljubiteljev košarke?

Seminar o mamilih

V prvih dneh letošnjega decembra se je na znanstvenem liceju »F. Prešeren« vršil zanimiv in aktualen seminar o mamilih. Namenjen je bil predvsem staršem in vzgojiteljem. Predavatelji (socialni delavec Ivan Bužecan, psihiatr Hektor Jogan, Fran Pediček in Martina Tamari Žmuc in duhovnik Lojze Župančič) so ždali zelo popolno in izdelano analizo vzrokov, ki mladega človeka pripelje do tega, da seže po mamilih. Ustavili so se tudi ob vlogi, ki jo imata družina in šola pri prevenciji in zdravljenju narkomanov. Pojav narkomanije se v zadnjih letih širi tudi po vzhodnem svetu. Zgleda pa, da je med slovensko mladino število narkomanov zelo nizko. Ta podatek pa ne sme vplivati preveč pomirjajoče. Ugotovljeno je bilo namreč, da sta popivanje in pijančevanje v Sloveniji zelo razširjena pojava. Kot vemo, deluje alkohol prav tako uničujoče na človeško telo kot mamilo. Zakaj pa so ti pojavi tako razširjeni ravno med mladimi? V obdobju doraščanja si mlad človek šele gradi svojo osebnost in zato potrebuje določene vrednote ali nazore, s katerimi bi se identificiral. In če tega ne najde, postane negotov, frustriran, bojazljiv. Možno je, da se v takih okoliščinah za- teče k mamilom.

Kako pa lahko pomagamo takim ljudem? Za tiste, ki jemljejo težka mamila, je rešitev skoraj nemogoča (ozdravi jih kakih 3 odstotke). Za ostale je zdravljenje precej lažje. Pri terapiji je važno sodelovanje družine, prijateljev in sošolcev. Nujno pa je, da take ljudi zaposlimo in jim vzbudimo zanimanja, ki bi napolnila njihovo življenje.

Prav gotovo ni naključje, da se ta problem pojavlja prav v našem obdobju, ki je nabito z lažnimi vrednotami, kot so potrošništvo, materializem idr., odklanja pa resnične. Najučinkovitejše sredstvo proti mamilom je torej prevencija. To ne pomeni samo, da moramo obveščati mladino glede nevarnosti in posledic mamil, ampak predvsem to, da ji dejansko nudimo možnost aktivnega udejstvovanja in smernice, ki jih lahko vodijo v življenje.

Udeleženka

* * *

VIZITKE

Rešitev:

- 1) Umreti nočejo
- 2) Odisej iz Komende
- 3) Božji mejniki
- 4) Zgodbe zdravnika Muznika

RAST, mladinska priloga Mladike 10/83. Pripravlja uredniški odbor mladih. Tisk Graphart, Trst, december 1983. To številko je uredil Tomaž Simičič.

GRENKOBA BREZPOSELNOSTI

Moja šolska leta so se zaključila. Šolske klopi in sošolci so samo prijeten spomin na del mojega življenja, ki se ne bo nikoli izbrisal. V šolskem ambientu sem prebredla leta, ki so ključna za razvoj človeške osebnosti. Niti minuta ni bila zaman. Nekdo je dejal: »V šoli si reševal probleme in zaplete na en način. V življenju jih boš reševal prav tako, četudi se ne bodo nanašali na šolske naloge in spraševanja, z razliko, da boš imel več izkušenj«.

Spominjam se, ko smo stavkali solidarno z delavci proti dopolnilni blagajni in odpustninam. Problem brezposelnosti pa nas ni kljub temu mnogo prizadel. Vsi smo vedeli, da primanjkuje delo, da so delovna mesta kot bele muhe, a si tega nismo preveč gnali k srcu.

Grankoba vsega tega okusiš šele takrat, ko sam iščeš zaposlitev. Ko ne vidiš rešitve, ko si z vsem srcem želiš delati, a ti venomer odgovarjajo, da te ne potrebujejo. In v tej potrtosti spoznaš krivičnost družbe, ki ti nudi delo le, če si priporočen. Če nimaš nikogar in iščeš zaposlitev sam, je kot bi iskal luno. Potrtost še naraste, ko se zaveš, da si kot parazit na ramenih staršev, ki ti vlivajo upanje in pogum, v katera še sami ne verjamejo več.

Ta je ena izmed velikih ran italijanske družbe. A zgleda, da se diplomati in politiki tega ne zavedajo. Raje investirajo milijarde lir v nakup nogometnih igralcev, medtem ko pošiljajo v do polnilno blagajno na stotine družinskih očetov.

Katerina Legiša